

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів/магістрів

напряму/спеціальності

_____ 01 Освіта, 013 Початкова освіта _____
(шифр і назва напрямку, спеціальності)

Розробники програми: Орбан-Лембрик Л.Є. доктор псих. наук, професор кафедри; Бергхауер-Олас Е.Л., доктор філософії

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 6 від „31” січня 20 19 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____ Біда О. А. _____

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи психодіагностики та психокорекції» складена відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів/магістрів напряму (спеціальності) «013 Початкова освіта»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати магістр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни « Основи психодіагностики та психокорекція», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. Курс навчальної дисципліни поєднує академічну, теоретичну, психологію із практичною, дієвою, яка спрямована на надання конкретної допомоги різноманітним групам населення. Засвоєння навичок психологічної корекції необхідно педагогам, та психологам, які будуть безпосередньо взаємодіяти з клієнтами у різних сферах практичної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Психологічна діагностика та корекція є однією з основних форм практичного застосування професійних можливостей психолога. Методики психодіагностики широко використовуються для добору та розстановки кадрів на підприємствах і в організаціях, для контролю психічного розвитку особистості та її вивчення у медичних і експертних цілях, для профорієнтації та оптимізації навчального і виховного процесів. Саме тому «Основи психодіагностики та психокорекції» є чи не основною, фундаментальною й разом з тим, свого роду підсумовуючою навчальною дисципліною. Пропонований курс тісно пов'язаний майже з усіма попередніми дисциплінами, зокрема із загальною та віковою психологією, вступом до спеціальності, антропологією, патопсихологією, основами психологічного консультування.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Вступ до психодіагностики. Теоретичні основи психодіагностики.
2. Теоретичні основи групової психокорекції.
3. Особливості корекції пізнавальної та емоційно-вольової сфери особистості. корекція особистісних проблем і поведінки людини на різних вікових етапах її розвитку

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Мета курсу: забезпечення майбутніх педагогів основами психологічних знань із психодіагностичної та психокорекційної психології, озброєння умінням застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики та корекції.

1.2. Основне завдання вивчення дисципліни:

Ознайомити студентів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики; проаналізувати специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик; розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження; висвітлити специфіку психодіагностики різних сфер особистості; характеризувати використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики; виробити у студентів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця; формування у майбутніх фахівців професійно-важливої системи знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується психокорекційний складник професійної діяльності психологів у різних галузях соціальної й психологічної практики. Знання основних закономірностей та особливостей вирішення психокорекційних завдань практики дозволяють вирішувати різноманітні професійні завдання надання психологічної допомоги, а саме: постановки психологічного діагнозу скарги та проблеми клієнта, проведення аналізу психологічної ситуації клієнта та можливостей її врегулювання, консультування клієнта й надання йому необхідної психотерапевтичної та психокорекційної допомоги, враховуючи при цьому індивідуальні-типологічні, особистісні, тендерні та вікові особливості клієнта, його психічний стан, соціальний і психологічний статус, обставини життя й розвитку.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати / tudnia kell:

В результаті освоєння дисципліни студент повинен знати:

- історичні етапи становлення психодіагностики;
- тенденції розвитку психодіагностики у різних країнах світу;
- історичні та сучасні способи дослідження розумових здібностей;
- предмет та структуру сучасної психодіагностичної науки;
- поняття про психодіагностичний метод та підхід;
- поняття функціонального, психологічного та клініко-психологічного діагнозів;
- основні етапи психодіагностичного процесу;
- принципи розробки та оформлення завдань методики;
- процедуру стандартизації методики та перевірки її основних психометричних параметрів;
- суть проєктивного підходу у психодіагностиці;
- принципи патопсихологічної корекції;
- основні теоретичні засади психологічної корекції;
- основні теоретичні підходи до психотерапії розладів психічних процесів;
- можливості застосування особистісних опитувальників та способи перевірки їх достовірності;
- розуміти зв'язки між психічними захворюваннями та методами їх корекції.

вміти:

У результаті набутих у процесі вивчення навчального курсу студенти повинні вміти:

- застосовувати одержані знання на практиці;
- розрізняти психодіагностичний інструментарій за його призначенням;
- орієнтуватися в етапах психодіагностичного процесу – чітко розуміти їх послідовність;
- виявляти похибки, які пов'язані зі збором та інтерпретацією психодіагностичних даних;
- розробляти завдання психодіагностичної методики та належним чином їх оформлювати;
- здійснювати пілотажні психодіагностичні дослідження та аналізувати первинні дані;
- використовувати способи визначення надійності методик;
- застосовувати проєктивні психодіагностичні методики;
- визначати розвиток розумових здібностей, використовуючи спеціальний психодіагностичний інструментарій;
- застосовувати методики психотерапевтичного впливу;
- спілкуватися з психічно хворими клієнтами;
- використовувати навички проведення психотерапевтичної зустрічі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться ___90___ години/ ___3___ кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ВСТУП ДО ПСИХОДІАГНОСТИКИ. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ

ТЕМА 1. Поняття про психодіагностику. Історія виникнення та розвитку психодіагностики

ТЕМА 2. Психометричні основи психодіагностики. Характеристика психодіагностичного процесу

ТЕМА 3. Проєктивні методики

ТЕМА 4. Психодіагностика особистості

ТЕМА 5. Психодіагностика міжособистісних взаємовідносин

Змістовий модуль 2.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГРУПОВОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

ТЕМА 6. Психологічна корекція як галузь психологічних знань

ТЕМА 7. Психодинамічні напрямки психокорекційної практики

ТЕМА 8. Когнітивний напрямок психокорекційної групової роботи

ТЕМА 9. Форми групової психокорекційної роботи

ТЕМА 10. Методи групової психокорекційної роботи

Змістовий модуль 3.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ТА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ. КОРЕКЦІЯ ОСОБИСТІСНИХ ПРОБЛЕМ І ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ НА РІЗНИХ ВІКОВИХ ЕТАПАХ ЇЇ РОЗВИТКУ

ТЕМА 11. Основи організації і проведення корекції відчуттів

ТЕМА 12. Психокорекційна робота з дітьми і дорослими людьми

ТЕМА 13. Тренінги особистісного зростання та креативності

3. Рекомендована література

Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: Навч. посібник. –К.: «Слово», 2009.

Бітянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології / М.Р. Бітянова. – К.: Главник, 2007.

Яценко, Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика : навч. посібник. - К. : Вища шк., 2006.

Галян І.М. Психодіагностика: Навч. посіб. –К.: Академвидав, 2009.

Психологія суїциду : посібник ; за ред. В. П. Москальця. – К. : Академвидав, 2004.

Баранова Н. Психокорекція агресивності та конфліктності у підлітків / Н.Баранова // Психолог. – 2005. - №36. – С.17-20.

Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-терапевтичних технологій.: Шк.Світ, 2007.

Вознюк О. Психоаналітичні методи корекції негативних психоемоційних станів у школярів / Вознюк О., Романенко Є. // Психолог. – 2007.

Гурчак В. Психокорекційна робота: казкотерапія / В.Гурчак // Директор школи. – 2008. - №47.

Емоційне вигорання: [діагностика і корекція] / упоряд.: В. Дудяк. – К.: Главник, 2007

Кириленко В. Корекційні та розвивальні заняття для учнів молодшої школи // Психолог. – 2006. - №41.

Корекційні заняття з молодшими підлітками: [«Емоційний світ дитини» (Програма для учнів 5-6 класів); Подолання шкільної тривожності п'ятикласників] // Заняття психолога з підлітками. – К., 2006. – 120с. 21.

Корекційні заняття з розвитку психічних процесів у дітей 4-6 років: [діагностика і корекція пам'яті, уваги, мислення] / упоряд. Т.Г.Червонна. – К.: Шк. світ, 2009. – 128 с

Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції / С.Б.Кузікова. – Суми: Університетська книга, 2008.

Патищева Т. Музикотерапія як метод психокорекції / Г.Патищева // Психолог. – 2005.

Психологічні тренінги в школі / упоряд. Т.Шаповал. – К.: Шк. світ, 2006.

Терлецька Л. Психокорекція засобами малюнку / Л. Терлецька. – К.: Главник, 2007.

Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції / Т.С. Яценко. – К.: Либідь, 1996.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua/>

Психологічний сайт. <https://wiki.cuspu.edu.ua>

Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>

Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

Психологічний сайт. / [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://psychology.net.ru/>

Психологічний сайт. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://psy.ft.inc.ru/index.shtml>

Психологічний сайт. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://psy.com.ru>

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен/іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Поточний контроль якості знань студентів здійснюється в усній і письмовій формах: конспектування, добір дидактичних матеріалів, аналіз і реферування науково-методичної й навчальної літератури при виконанні системи самостійних робіт з лекційного курсу; збір матеріалів для виконання самостійної роботи, а також міні-опитування.

Модульний контроль – у вигляді письмових контрольних робіт (у тому числі тестових) як результат засвоєння основних тем і розділів у кожному модулі.

Підсумковий контроль – екзамен